

TRABZON ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ

TİCARET HUKUKU PRATİK ÇALIŞMA

OLAY I

2020 yılında emekli olacak olan öğretmen (A), hafta sonlarını değerlendirmek amacıyla arıcılık yapmaya başlamış ve talep üzerine 2017 yazında bal satışı yapmıştır. (A), kazanacağı paralarla emekli olmadan önce eğitime hazır olmak üzere büyük bir okul yaptırmak ve sonrasında arıcılık da dahil hiçbir işle uğraşmamak düşüncesiyle, kovan sayısında ciddi artış yapmıştır. Sadece yaz aylarında satış yapmakta olan (A), eğitime destek amacıyla yurt genelinde talebin de artması üzerine üretim, paketleme ve dağıtım ile ilgilenmek üzere, yedi kişi ile ücret karşılığında anlaşmış ve “Kaçkar Balcılık” adı altında paketleme, satım ve dağıtım faaliyetlerini sürdürmek üzere bir dükkân açmıştır.

İlerleyen yaşı dolayısıyla faaliyetlerini sürdüremeyeceğine kanaat eden (A), 10.10.2022 tarihinde kardeşinin oğlu olan (C)'ye işletmesini satar. (C), yazılı olarak düzenledikleri satış sözleşmesinin ticaret siciline tescil edilmesini talep etmiş ama sicil müdürü, bu talebi reddetmiştir. İşletmenin devri, 08.11.2022 tarihinde TTSG'de tescil ve ilan edilmiştir. Satış işlemi gerçekleştikten sonra, (D) isimli alacaklı, Kaçkar Balcılık'dan 350000 TL alacağı olduğunu ve bu borcun ifasını (C)'den talep etmiştir. Ancak (C), bu borçtan haberi olmadığını ve satış sözleşmesinde işletmeye ait tüm borçların, amcası (A) tarafından ödeneceğine ilişkin bir hüküm olduğunu ileri sürmüştür. Amca (A) ise borcun vadesinin 09.07.2022 tarihi olduğunu ve (D)'nin talepte bulunduğu 08.12.2024 tarihi itibarıyla bu borçtan sorumlu olmadığını ileri sürmüştür.

Soru 1: (A)'nın yapmış olduğu arıcılık faaliyeti ticari işletmenin şartlarını taşımakta mıdır? Açıklayınız.

Soru 2: Geçerli bir devir sözleşmesinin şartları gerçekleş midir? Açıklayınız. Sicil müdürünün satış işleminin tescili talebini reddetmesinin yerindeliliğini değerlendiriniz.

Soru 3: Alacaklı (D)'nin ifa talebi ve karşılığında devralan (C)'nin ve devreden (A)'nın beyanlarını, hukuki açıdan değerlendiriniz.

OLAY II

(A), 01.09.2019 tarihinde dağıttığı el broşürleri ve radyoda yayınlattığı reklamlar ile yakın bir zamanda ticari işletme niteliğindeki restoranının açılacağını duyurmasına rağmen ancak 11.10.2019 tarihinde hazırlıklarını tamamlayarak restoranı açıp işletmeye başlamıştır. 20.10.2019 tarihinde ise işletmesini ticaret siciline tescil ettirmiştir.

(A), bir tekstil işletmesi işletmekte olan (B)'nin çalışanlarının öğle ve akşam yemeği için paketli yemek hizmeti sunmaktadır. (A), verdiği bu hizmete ilişkin 35.000 TL alacağını içeren bir fatura düzenlemiş ve faturanın üst köşesini imzalayarak (B)'ye göndermiştir. (B), aradan üç ay süre geçmesine rağmen fatura bedelini ödememiştir.

(A), restoranında kullanmak istediği ürünleri kendisi üretmek istemiş ve bu yönde yatırım yapabilmek için 20.20.2022'de (X) Bankası'ndan kredi çekmiştir. Ancak işler umduğu gibi gitmeyen ve devamlı zarar eden (A), kredi borcunun taksitlerini ödeyememiştir.

Soru 1: Tacir sıfatının kazanılmasına ilişkin olarak A'nın hukuki durumunu, 01.09.2019, 11.10.2019, 20.10.2019 tarihleri bakımından ayrı ayrı inceleyiniz.

Soru 2: (A), (B)'den alacağını nasıl tahsil edebilir? Olaydaki faturayı da göz önünde bulundurarak durumu değerlendiriniz.

Soru 3: Kredi borcunu ödeyemeyen (A)'ya karşı, (X) Bankası'nın başvurabileceği hukuki yollar nelerdir?

Olay III

Başlangıçta evde ürettiği hazır giyim ürünlerini, Kızılay'da bir Pazar yeri tezgahında satan (A), işleri büyüdükten sonra Ulus'ta bir dükkân satın alarak "Ahmet Tekstil" adı altında faaliyetlerine devam etmiştir. Zamanla müşteri kitlesi genişleyen (A), muhasebe kayıtları ilk dükkânında tutulmak üzere Kızılay'da "Ahmet Tekstil 2" adı ile başka bir dükkân daha açmıştır.

(A), açtığı dükkânın ihtiyaçlarını (X) Mobilya AŞ'den karşılamıştır. Aldığı mobilyalardan çok memnun kalan (A), dükkâna aldığı sandalye takımından evi için de satın almıştır.

Soru 1: Ticari işletme unsurlarını da gözeterek (A)'nın işletmesinin ticari işletme niteliği bulunup bulunmadığını değerlendiriniz.

Soru 2: "Ahmet Tekstil 2" adı altında faaliyet veren dükkânı, hukuki olarak nitelendiriniz.

Soru 3: (A) ve (X) arasında kurulan ilişkinin hukuki niteliği nedir?

Soru 4: Artan kumaş ihtiyacını karşılamak isteyen (A), kumaş tedarikçisi (B)'yi arayarak 50 top kumaş sipariş etmiştir. (B), bir hafta sonra Whatsapp üzerinden mesaj yoluyla ile 40 top kumaşı bir hafta içerisinde teslim edeceğini belirtmiştir. (A), bir yazım hatası olduğunu düşünerek mesaja cevap vermemiş, (B) ise taahhüt ettiği üzere 1 hafta içerisinde malların teslimini gerçekleştirmiştir. (A) ve (B) arasında gerçekleşen ilişkide, hangi beyana itibar edilmelidir?

Soru 5: (A), 05.10.2022 tarihinde bir hazır giyim firması olan (H) Ltd. Şirketi ile anlaşma yaparak firmanın ilkbahar yaz sezonu için 15.02.2023 tarihinde teslim edilmek üzere kadın giyim ürünleri imalatını üstlenmiştir. (A), üretimi sözleşmede belirtilen tarihte tamamlayıp, ürünleri teslim edemezse; gecikme için aylık 200.000 TL cezai şart ödeyecektir. (A), sözleşmede belirtilen tarihte teslimatı gerçekleştirememiştir. Bunun üzerine (H) Ltd. Şirketi 15.03.2023 tarihinde, (A)'ya sözleşme ile kararlaştırılan teslimi bir ay içerisinde gerçekleştirmesini aksi halde sözleşmenin feshedileceğini bildiren bir mail göndermiştir. Aynı zamanda gecikme dolayısıyla devreye giren bir aylık 200.000 TL değerindeki cezai şartın derhal ifasını talep etmiştir.

- a. (A), 200.000 TL'lik cezai şartın olağandışı olduğunu ileri sürerek cezai şart indirimi talep edebilir mi? (A), piyasa koşullarındaki ani değişim sonucu hammadde tedarikinde yaşadığı sorun nedeniyle teslimatı gerçekleştirmediği gerekçesi ile ödeme yapmaktan kaçınabilir mi?
- b. (H) Ltd. Şirketi'nin e mail yoluyla yaptığı temerrüt ihtarı geçerli midir?

Olay IV

(A), mobilya imalatı ve ticareti ile uğraşmakta ve Kadıköy'de bir atölye işletmektedir. (A), tacir (B) ile bedeli beş ay sonra ödenmek üzere 300.000 TL'lik hammadde alımı konusunda anlaşmış ve (C) de bu borca kefil olmuştur. A ve B sözleşmeye aylık %20 oranında ana para ve temerrüt faizi işleyeceği yönünde kayıt koymuştur. (A), beş ay geçmesine ve vade gelmesine rağmen sözleşme bedelini ifa etmemiştir.

(A), kumaş tedarikçisi (K) AŞ ile üç yıllık kumaş ihtiyacının tamamını 10.09.2024 tarihinde teslim almak üzere 01.01.2024 tarihinde anlaşmış ve bir miktar avans ödemesi yapmıştır. Kararlaştırılan vade gelmesine rağmen kumaş teslimatı gerçekleşmemiştir. (A) da verdiği avansı ticari faizi ile birlikte tahsil etmek talebi ile dava açmıştır.

(B)'nin çalışanı (D), satılan ürünleri teslim etmek amacıyla kullandığı kamyon ile (A)'nın deposuna bitişik olan (F) Derneği'nin aşevi binasına çarpmıştır. Binada 70.000 TL maddi zarar oluşmuştur.

Soru 1: Olayda kimler arasında ticari iş olduğunu tespit ediniz.

Soru 2: Tarafların sözleşme ile belirledikleri faiz oranı geçerli midir? (A)'nın (K) AŞ'den talep edebileceği faizin niteliği ve oranını değerlendiriniz.

Soru 3: Beş aylık vade dolduktan sonra (B), borcun ifası için doğrudan (C)'ye başvurabilir mi?